
Kyrkomötet Organisationsutskottets betänkande 2015:1

Direkta val

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas kapitel 3 Ändringar i kyrkoordningens bestämmelser om direkta val m.m. i kyrkostyrelsens skrivelse 2015:3, Ändringar i kyrkoordningen m.m., samt två motioner som ansluter till skrivelsens frågeställningar. I skrivelsen föreslås ändringar i kyrkoordningen som bland annat innebär att

- Tiden när en kandidatförklaring senast ska ha inkommit till stiftet förtydligas.
- Möjligheten till så kallad förtidsröstning utökas till att även omfatta torsdagen, fredagen och lördagen före valdagen samt valdagen.
- Tidpunkten för när en brevröst ska inkommit till stiftsstyrelsen förlängs till och med fredagen i veckan före valdagen.
- Kyrkoordningens begreppsapparat beträffande lokaler för röstning anpassas till vallagens terminologi.
- En uttrycklig bestämmelse om ansökan om ändring av registrerad gruppbezeichnung införs i kyrkoordningen.
- Tidpunkten för när avstämning för uppgifterna i röstlängden ska göras ändras tillbaka till den tidpunkt, 30 dagar före den ordinarie valdagen, som gällde vid kyrkovalen 2001, 2005 och 2009.

Utskottet anser att kyrkostyrelsens förslag till ändringar i form av förtydliganden och justeringar i bestämmelserna om direkta val är väl avvägda. Utskottet tillstyrker därför förslagen med den justering som föranletts av Kyrkorättsutskottets yttrande.

Motionärerna föreslår i motion 2015:79 att kyrkomötet uppdrar till kyrkostyrelsen att skicka alla valsedlar direkt till varje valnämnd så att nomineringsgruppen kan hämta valsedlar på plats. Utskottet anser att motionens förslag är kostnadsdrivande och påverkar församlingar och pastorat i alltför stor utsträckning och föreslår därför avslag på motionen.

Motionärerna föreslår i motion 2015:80 att kyrkomötet uppdrar till kyrkostyrelsen att ansvara för att valdebatter kommer att hållas till exempel under Världens Luther och att nomineringsgrupperna får synas på olika evenemang i juni till valdagen i september. Motionärerna föreslår också att kyrkomötet uppdrar till kyrkostyrelsen att ansvara för utökade ekonomiska resurser kring val- och demokratidelen. Utskottet anser att motionens förslag griper in alltför tydligt i verksamheten och föreslår därför avslag på motionen.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Innehåll

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Skrivelsens förslag	3
Motionernas förslag.....	3
Yttrande från andra utskott	3
Bakgrund	3
Utskottets överväganden	8
Bilaga 1 Ändringar i kyrkoordningens bestämmelser om direkta val m.m.....	11
Bilaga 2 Kyrkorättsutskottets yttrande 2015:2y	20
Bilaga 3 Ändringar i kyrkoordningens bestämmelser om direkta val m.m.....	21

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

O 2015:1

1. Kyrkomötet beslutar att bifalla utskottets förslag till ändringar i 38 kap. kyrkoordningen enligt *bilaga 1*.
2. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:79.
3. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:80, punkt 1.
4. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:80, punkt 2.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2015:3, Ändringar i kyrkoordningen m.m., avsnitt 3, Ändringar i kyrkoordningens bestämmelser om direkta val m.m.

Kyrkomötet beslutar att anta kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen enligt *bilaga 3*.

Motionernas förslag

Motion 2015:79 av Ylva Wahlström m.fl., Underlätta valarbetet

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att skicka alla valsedlar direkt till varje valnämnd så att nomineringsgruppen kan hämta valsedlar på plats.

Motion 2015:80 av Ylva Wahlström m.fl., Låt valåret synas i delar av reformationsjubileet

1. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ansvara för att valdebatter kommer att hållas under till exempel Världens Luther, och att nomineringsgrupperna får synas på olika evenemang i juni till valdagen i september.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att ansvara för utökade ekonomiska resurser kring val- och demokratidelen.

Yttrande från andra utskott

Kyrkorättsutskottet (Kr 2015:2y) har yttrat sig över kyrkostyrelsens förslag till ändringar i kyrkoordningen i *bilaga 2*.

Bakgrund

Kyrkostyrelsens skrivelse

I skrivelsens tredje avsnitt finns ett antal förslag till ändringar i kyrkoordningens bestämmelser om direkta val, 38 kap. De har utarbetats med anledning av uppdrag från kyrkomötet (KmSkr 2013:15 samt 17) och mot bakgrund av erfarenheterna från 2013 års kyrkoval.

Kyrkomötet har även gett kyrkostyrelsen i uppdrag att närmare utreda ett antal specifika frågor men också att återkomma med eventuella förslag till ändringar som kan vara lämpliga och som berör de kyrkliga valens administration KmSkr 2013:17. En del av dessa uppdrag behandlas här. Avseende en del andra uppdrag från kyrkomötet har kyrkostyrelsen funnit att de inte nu bör resultera i någon ändrad reglering i kyrkoordningen. En redovisning av dessa uppdrag och kyrkostyrelsens ställningstagande i relation till dessa finns redovisade i bilaga 3, sid 50–53, till kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2015:2, *Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2014*.

Erfarenheterna från 2013 års kyrkoval finns dokumenterade i *Projektavslut Kyrkoval 2013*, där resultatet av den utvärdering av 2013 års kyrkoval som kyrkostyrelsen utfört finns redovisad. En del av de frågor som aktualiserats där behandlas också i skrivelsen.

På nationell nivå pågår det, utöver de frågor som behandlas i årets skrivelse och i bilagan till årsredovisningsskrivelsen, ett fortsatt utredningsarbete kring frågor relaterade till de direkta valen men som saknar koppling till kyrkoordningen.

Kandidatförteckningar och kandidatförklaringar

Enligt 38 kap. 28 § i kyrkoordningen är andra än anmälda kandidater för registrerade nomineringsgrupper inte valbara.

Kyrkostyrelsen föreslår i skrivelsen att tidpunkten för när en kandidatförklaring senast ska ha inkommit till stiftet förtydligas och att kyrkostyrelsen ges ett tydligt bemyndigande att utfärda närmare bestämmelser om anmälan av kandidater.

Förtidsröstning till och med valdagen m.m.

All röstmottagning ska enligt 38 kap. 44 § i kyrkoordningen vara offentlig och enligt 45 § ska väljarnas valhemlighet skyddas.

Före valdagen är det möjligt för en väljare att förtidsrösta på ett särskilt röstmottagningsställe eller en expedition för förtidsröstning och lämna röstkortet till röstmottagaren.

Enligt 38 kap. 89 § får kyrkostyrelsen utfärda närmare bestämmelser om bl.a. behandling av inkomna förtidsröster, förfarandet vid preliminär rösträkning i vallokal och vid slutlig sammanräkning samt om förfarandet i övrigt i valadministrativa frågor.

En väljare får också brevrösta genom postbefordran eller bud. De närmare bestämmelserna om hur sådan röstning ska gå till finns i 38 kap. 54–57 §§. Röster som har avgetts i förtid med stöd av bestämmelserna om brevröstning genom postbefordran ska enligt 54 § ha inkommit till stiftsstyrelsen senast onsdagen i veckan före valdagen.

Kyrkostyrelsen föreslår i skrivelsen att möjligheten till s.k. förtidsröstning utökas till att även omfatta torsdagen, fredagen och lördagen före valdagen samt valdagen. *Kyrkostyrelsen föreslår* vidare att tidpunkten för när en brevröst senast ska ha inkommit till stiftsstyrelsen förlängs till och med fredagen i veckan före valdagen.

Förenklad reglering och terminologi för röstningslokaler samt mindre anpassningar till vallagen m.m.

Som samlingsbegrepp för vallokal, särskilt röstmottagningsställe och expedition för förtidsröstning används i kyrkoordningen begreppet röstningslokal.

Med tillkomsten av 2005 års vallag (2005:837) infördes begreppet röstmottagningsställe som gemensamt begrepp för de platser där det är möjligt att rösta i allmänna val. Röstmottagningsställena utgörs av dels vallokaler, dels röstningslokaler. De senare inrättas av kommunerna eller av utlandsmyndigheter. Det är vid röstningslokaler som förtidsröstning kan ske före och under valdagen.

I vallagen regleras även öppettider för röstmottagningsställena.

Demokratiutredningen behandlade i betänkandet *Välja med förtroende* (SKU 2006:2 s. 134 f.) frågan om att, med anledning av tillkomsten av 2005 års vallag, göra förändringar även i kyrkoordningen vad beträffar terminologin för de lokaler där röstning äger rum. Utredningen menade då att det saknades skäl att i kyrkoordningen göra någon anpassning av kyrkoordningens bestämmelser. Som skäl för detta ställningstagande anfördes att eftersom utredningens förslag innebar att det

fortfarande skulle finnas tre olika slags röstningslokaler, nämligen vallokaler, expeditioner för förhandsröstning och särskilda röstmottagningsställen och då det i viss utsträckning gällde olika bestämmelser för de olika slagen av vallokaler, borde den befintliga terminologin finnas kvar eftersom den behövdes för att på ett adekvat sätt kunna ange vad som gällde.

Kyrkostyrelsen föreslår i skrivelsen att:

- Kyrkoordningens begreppsapparat beträffande lokaler för röstning anpassas till vallagens terminologi och en ny form av lokal, röstningslokal, ersätter expedition för förtidsröstning och särskilt röstmottagningsställe. Som samlingsbegrepp för vallokal och röstningslokal införs begreppet röstmottagningsställe. Som en konsekvens av detta föreslås följdändringar i ett antal bestämmelser.
- Det förtydligas under vilken tid röstning får ske i röstningslokaler före och under valdagen samt när och hur många sådana lokaler som ska finnas. Bestämmelsen om vallokalers öppethållande flyttas från kyrkostyrelsens bestämmelser till kyrkoordningen och ett mindre förtydligande görs i denna.
- Det införs vissa bestämmelser om vilka möjligheter att rösta före valdagen som ska gälla vid omval.

Ändring av registrerad gruppbezeichnung

För att en nomineringsgrupp ska kunna ställa upp i val inom Svenska kyrkan måste en gruppbezeichnung, enligt 38 kap. 21 § i kyrkoordningen, vara registrerad. Enligt samma paragraf är det kyrkostyrelsen som beslutar om registrering av gruppbezeichnung för val till kyrkomötet och stiftsstyrelsen som beslutar för val till stifts- och kyrkofullmäktige.

Frågan om ändring av en registrerad gruppbezeichnung har vid ett antal tillfällen behandlats av kyrkostyrelsen. Inför bl.a. kyrkovalet 2005 behandlade kyrkostyrelsen den principiella frågan om hur byte av gruppbezeichnung bör hanteras. Av protokollet framgår att ”Kyrkostyrelsens principiella hållning är att godkänna namnbyte för redan registrerade nomineringsgrupper genom anmälan från ombud” (Ks prot. 2004:2 § 38). Den praktiska hanteringen av frågan har därefter prövats enligt samma regler och i samma ordning som för registrering av en ny gruppbezeichnung. I sammanhanget har också aktualiserats frågan om det är möjligt att närmare reglera grunderna för den prövning som ska göras i samband med en ändring av en registrerad gruppbezeichnung.

Kyrkostyrelsen föreslår i skrivelsen att en uttrycklig bestämmelse om ansökan om ändring av registrerad gruppbezeichnung införs i kyrkoordningen. Kyrkostyrelsen menar att prövningen i formellt och materiellt hänseende i huvudsak ska motsvara den som gäller vid en nyregistrering av gruppbezeichnung, bortsett från krav på anmälan av ombud och dokumenterat stöd. I övrigt föreslår kyrkostyrelsen ett antal redaktionella ändringar.

Uttag av röstlängd

Bestämmelsen om uttag av röstlängd finns i 38 kap. 37 § i kyrkoordningen där det anges att kyrkostyrelsen ska upprätta en röstlängd för varje valdistrikt upptagande dem som har rösträtt vid valen.

Kyrkomötet beslutade år 2011 att förändra tidpunkten för när uttag för upprättande av röstlängd skulle ske från 30 dagar före valdagen till 45 dagar före valdagen. Som skäl för förändringen anförde kyrkostyrelsen (KsSkr 2011:3) bl.a. att den tid som fanns till hands mellan datum för uttag av uppgifter från medlemsregistret och datum för när röstkortet skulle vara väljarna tillhanda innebar en stark

tidspress i valarbetet vilket i sig medförde ökade kostnader hos de IT-leverantörer som används i valet och ökade personalkostnader hos kyrkan.

Kyrkostyrelsen konstaterade visserligen att en konsekvens av att flytta datumet för avstämning av uppgifterna för röstlängd och röstkort blev att det antal personer som folkbokfördes i en annan församling under tiden mellan avstämning och valdagen, och som därmed behöll rösträtten i sin tidigare församling, skulle öka. Kyrkostyrelsen gjorde dock bedömningen att de positiva effekterna av en sådan ändring övervägde.

I slutrapporten från projekt Kyrkoval 2013 föreslås emellertid nu att tidpunkten ska återställas.

Kyrkostyrelsen föreslår i skrivelsen att tidpunkten för när avstämning ska göras för uppgifterna i röstlängden ska ändras från 45 till 30 dagar före den ordinarie valdagen. *Kyrkostyrelsen föreslår* vidare att bestämmelsen om rättelse i röstlängden ska ändras i enlighet med detta.

Motion 2015:79 Underlätta valarbetet

Vid 2013 års kyrkomöte behandlades motion 2013:45 om distribution av valsedlar till valnämnderna. Motionären föreslog att kyrkostyrelsen från och med kyrkoval 2017 skulle låta distribuera alla valsedlar direkt från tryckeriet till respektive valnämnd. Organisationsutskottet föreslog i sitt betänkande O 2013:14 att det kan vara lämpligt att skapa ett system där nationell nivå låter distribuera valsedlar från tryckeri till respektive valnämnd. Utskottet underströk att ett sådant system kan vara resurskrävande för nationell nivå men att frågan trots allt är viktig att belysa.

Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag att med anledning av bland annat motion 2013:45 uppdra till kyrkostyrelsen att inom ramen för en utvärdering av 2013 års kyrkoval göra en fördjupad analys av motionens förslag och återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar som berör de kyrkliga valens administration (KmSkr 2013:17).

Kyrkostyrelsen redovisar i KsSkr 2015:2, bilaga 3, sid 52 sin fördjupade analys av att från och med kyrkoval 2017 låta distribuera valsedlarna direkt från tryckeri till respektive valnämnd. Analysen visar att distribution direkt från tryckerierna till valnämnderna skulle få ett antal konsekvenser för i första hand nomineringsgrupper, församlingar och pastorat samt kyrkokansliet.

Valsedlar till kyrkovalen trycks och levereras löpande under perioden från och med den 10 juni fram till och med mitten av augusti under valåret. Under perioden levererar tryckerierna de valsedlar som har tryckts löpande. Genom att styra om distributionen till valnämnderna beräknas antalet leveransadresser öka väsentligt, från 3 244 till ca 16 494 stycken.

För församlingar och pastorat skulle förslaget innebära ett ökat krav på bemanning under sommarmånaderna. Det skulle även behöva regleras att det är valnämnden som ska ansvara för utläggning av alla valsedlar, inte endast blanka, på samtliga röstmottagningsställen.

För nomineringsgrupperna skulle förslaget innebära en minskad arbetsbörda eftersom själva distributionen av nomineringsgruppernas valsedlar helt överflyttas till Svenska kyrkans personal och valnämnderna. Förslaget skulle dock även för nomineringsgrupperna medföra en ökad administration genom att grupperna redan i samband med beställning av valsedlar måste ange hur många valsedlar som ska

distribueras till respektive valnämnd. Det bedöms vidare att sista tidpunkten för att göra tilläggsbeställningar av valsedlar behöver tidigare läggas tillsammans med tidpunkten för sena omtryck.

För kyrkostyrelsens valkansli skulle förslaget innebära ett behov av att utveckla en beställningsfunktion för valsedlar samt utökade personalresurser. Vid kyrkovalet 2013 arbetade två personer halvtid med att spåra valförsändelser under perioden från och med juni till och med augusti. Skälet till att försändelserna måste följas är dels kostnadsaspekter, för att minska antalet returnerade försändelser, dels rättssäkerhetsaspekter, för att garantera att valsedlarna når mottagaren. Ett ökat antal försändelser innebär en ökad arbetsbörda i motsvarande mån som antalet försändelser ökar. Det ökade antalet försändelser i sig bedöms vidare generellt kraftigt öka riskerna i valsedelshanteringen.

För enbart kyrkostyrelsens valkansli bedöms förslaget innebära ökade kostnader med ca 3,1 miljoner kronor. Därutöver antas ytterligare kostnader tillkomma för församlingar och pastorat tillsammans med andra konsekvenser, t.ex. i form av förändrad semesterplanering eftersom en beredskap att omhänderta valförsändelser under sommarmånaderna måste finnas i varje pastorat eller församling som inte ingår i ett pastorat.

Kyrkostyrelsen bedömer att de ovan redovisade ökade kraven på valadministrationen, i kombination med de väsentligt ökade kostnaderna, inte står i proportion till vinsten för kyrkovalets genomförande i dess helhet. Mot denna bakgrund saknas enligt kyrkostyrelsen tillräckligt starkt bärande skäl att förändra valsedelsdistributionen på det sätt som föreslagits. Frågan om valsedelsdistributionen är, enligt kyrkostyrelsens mening, emellertid angelägen att följa och i den mån det är möjligt underlätta. Av detta skäl har även andra alternativ, inom ramen för befintligt distributionssystem, belysts. Nomineringsgrupper som ställer upp i kyrkomötesvalet kan idag beställa valsedlar till tre adresser i respektive stift. För att minska de avstånd som valsedlar behöver distribueras av nomineringsgrupperna bör därför en dubblering av antalet leveransadresser ske. Detta innebär att nomineringsgrupperna ska kunna beställa kyrkomötesvalsedlar till totalt sex adresser per stift (valkrets).

Motion 2015:80 Låt valåret synas i delar av reformationsjubileet

Kyrkomötet har med anledning av motion 2013:38 om nomineringsgruppers deltagande vid kyrkliga arrangemang beslutat att uppdra till kyrkostyrelsen att se över behov och förutsättningar för att ta fram en policy om nomineringsgruppernas möjligheter att delta vid kyrkliga arrangemang som anordnas av nationell nivå och stift. (KmSkr 2013:16, O 2013:9). I KsSkr 2015:2 *Årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå 2014*, bilaga 3 sid. 49 redovisar kyrkostyrelsen sitt uppdrag.

En policy för deltagande vid kyrkliga arrangemang skulle kunna ange övergripande förutsättningar och riktlinjer om exempelvis vilka som ska få delta med utställning och bokbord, kostnader och andra villkor, men skulle i så fall behöva vara mycket allmänt hållen. En policy kan fungera bindande på nationell nivå men en policy kan enbart erbjudas stiftet.

Frågan är komplex då det inte är självklart vad som är ett kyrkligt arrangemang och arrangörssituationen varierar vid olika tillställningar och aktiviteter. Inte sällan delas värskapet mellan olika aktörer. Det

finns också en oklarhet i definitionen och gränsdragningen av vad en nomineringsgrupp är, då några av grupperna är identiska med politiska partier medan andra saknar denna koppling. En arrangör bör dessutom alltid ha sista ordet i fråga om vilka som ska få delta eller ställa ut. En nationell policy för nomineringsgruppernas deltagande vid kyrkliga arrangemang riskerar därför att bli tandlös. Med detta i beaktande saknas bra förutsättningar för att ta fram en policy om nomineringsgruppernas deltagande vid kyrkliga arrangemang som anordnas av nationell nivå och stift.

Däremot bör Svenska kyrkans stift och den nationella nivån alltid sträva efter att möjliggöra för nomineringsgruppernas deltagande och synliggörande i så breda sammanhang som möjligt samt stödja arrangörer av kyrkliga arrangemang att välkomna och berikas av nomineringsgrupper. Skrivelsen är slutbehandlad.

Reformationsåret 2017 är ett exempel på när värdskapet för arrangemang på olika sätt är delat. Inom ramen för Reformationsåret 2017 kommer fyra större satsningar att äga rum i projektbärande stift med stöd från nationell nivå. Till exempel är Västerås stift projektbärande stift och projektägare för arrangemanget Världens Luther.

Utökade ekonomiska resurser kring val- och demokratidelen

I nationell nivåns redovisning kan bland annat nedanstående ekonomiska resurser kopplat till val och demokrati återfinnas för åren 2011–2014. För Svenska kyrkan som helhet tillkommer ekonomiska resurser för vilka beslut fattas av kyrkofullmäktige och stiftsfullmäktige.

	2011	2012	2013	2014	SUMMA
Kyrkoval – administration	4 305	21 568	43 028	2 284	71 185
Kyrkoval – Extern information		400	4 200		4 600
Kyrkomöte – exkl mandatstöd	11 497	10 031	11 942	11 848	45 318
Mandatstöd – nomineringsgrupperna	5 103	7 869	7 958	5 252	26 182
Kyrkostyrelsen	2 500	2 700	2 900	3 300	11 400
Nämnder m.m.	4 100	5 000	1 000	1 000	11 100
SUMMA	27 505	47 568	71 028	23 684	169 785

Utskottets överväganden

Kyrkostyrelsens skrivelse 2015:3 – Ändringar i kyrkoordningens bestämmelser om direkta val m.m.

Utskottets förslag: Kyrkomötet bifaller utskottets förslag till ändringar i 38 kap. kyrkoordningen enligt *bilaga 1*.

Utskottet anser att kyrkostyrelsens förslag till ändringar i form av förtydliganden och justeringar i bestämmelserna om direkta val är väl avvägda. Utskottet tillstyrker därför förslagen med den justering som föranletts av kyrkorättsutskottets yttrande.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:79.

Utskottet är medvetet om att distributionen av valsedlar till valnämnderna är en stor och kostsam insats, oavsett vem som genomför den. Utskottet menar dock att motionens förslag är särdeles kostnadsdrivande och påverkar församlingar och pastorat i alltför stor omfattning för att fördelarna med motionens intentioner ska överväga nackdelarna. Utskottet menar också att nomineringsgruppernas arbete med valsedlar är en viktig del av det demokratiska arbetet inom Svenska kyrkan.

Utskottet föreslår med anledning av ovanstående avslag på motionen.

Låt valåret synas i delar av reformationsjubileet

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2015:80.

Utskottet vill poängtera vikten av att i många olika sammanhang lyfta kyrkopolitiken och kyrkovalet. Utskottet vill också poängtera vikten och betydelsen av 2017 års reformationsjubileum. Det är två viktiga saker som inträffar samma år, men utskottet menar att det är viktigt låta båda få leva utan att inskränka varandra. Motionens intentioner är vällovliga men innebär enligt utskottet ett alltför stort närmande av, och intrång i, verksamhet som kyrkomötet inte bör besluta om.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår utskottet avslag på motionen.

Uppsala den 24 september 2015

På Organisationsutskottets vägnar

Torgny Larsson, ordförande

Magnus Edin, sekreterare

Beslutande: Torgny Larsson, ordförande, Louise Callenberg, Claes Block, Aina Andersson, Anton Härder, Per Lindberg, Irma Carlsson, Maj-Lis Aasa, Johnny Lilja, Kåge Johansson, Tomas Jansson, Birgit Kullingsjö, Bella Aune, Irene Oskarsson och Bo Hanson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Cecilia Clausen, Roberth Krantz, Britt Sandström, Sven Gunnar Persson, Birgitta Wrede, Stefan Aro, Britt Kilsäter, Märta Brita Forsberg Svensson, Karin Forsell, Elsa Christersson och Ingrid Skäremo.

Biskoparna Johan Dalman och Sven-Bernhard Fast har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Undertecknade reserverar sig till förmån för bifall till Motion 2015:79.

Om kyrkostyrelsen ges uppdraget att distribuera samtliga valsedlar i de allmänna kyrkovalet direkt till samtliga valnämnder i stället för till sex adresser i varje stift, beräknas kostnaden enbart för kyrkostyrelsens valkansli bli 3,1 mnkr.

Kostnaden för att var och en av nomineringsgrupperna sköter denna uppgift har i reciten inte angivits. Den kan höftas till 12,5 mnkr (för enkelhets skull räknas här med att blott 4 grupper ombesörjer samma transportarbete var för sig, avlönat eller genom ideella insatser). Därigenom ökar dessutom utsikten att alla valsedlar för alla

O 2015:1

registrerade alternativ finns tillgängliga i alla vallokaler – även för mindre och nystartade alternativ. Transportarbetets miljöbelastning minskar.

Tomas Jansson, Irene Oskarsson och Bo Hanson

Särskild mening

Undertecknade vill anmäla att vi sympatiserar med bifall till Motion 2015:79.

Om kyrkostyrelsen ges uppdraget att distribuera samtliga valsedlar i de allmänna kyrkovalen direkt till samtliga valnämnder i stället för till sex adresser i varje stift, beräknas kostnaden enbart för kyrkostyrelsens valkansli bli 3,1 mnkr.

Kostnaden för att var och en av nomineringsgrupperna sköter denna uppgift har i reciten inte angivits. Den kan höftas till 12,5 mnkr (för enkelhets skull räknas här med att blott 4 grupper ombesörjer samma transportarbete var för sig, avlönat eller genom ideella insatser). Därigenom ökar dessutom utsikten att alla valsedlar för alla registrerade alternativ finns tillgängliga i alla vallokaler – även för mindre och nystartade alternativ. Transportarbetets miljöbelastning minskar.

Stefan Aro och Elsa Christersson

Bilaga 1

Ändringar i kyrkoordningens bestämmelser om direkta val m.m.

O 2015:1
Bilaga 1

Förslag till ändringar i kyrkoordningen

Kyrkomötet beslutar i fråga om 38 kap. kyrkoordningen (SvKB 1999:1)

dels att 53 § ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 53 § ska utgå,

dels att rubriken närmast före 51 § ska placeras närmast före 52 § och rubriken närmast före 52 § ska placeras närmast före 53 §,

dels att nuvarande 21 § ska betecknas 23 §, att nuvarande 22 § ska betecknas 21 §, att nuvarande 23 § ska betecknas 26 §, att nuvarande 25 § ska betecknas 22 §, att nuvarande 26 § ska betecknas 27 §, att nuvarande 27 § ska betecknas 25 §, att nuvarande 51 § ska betecknas 52 § och att nuvarande 52 § ska betecknas 53 §,

dels att nya 23, 25, 27 och 52 §§ ska ha följande lydelse,

dels att 24, 28, 37, 41, 41 a, 47, 48, 50, 54, 55, 56 och 89 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 50 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas åtta nya paragrafer, 21 a, 23 a, 27 a, 28 a, 49, 51, 51 a och 51 b §§ av följande lydelse,

dels att det ska införas två nya rubriker närmast före 51 § respektive 51 b § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

38 kap. Direkta val

*21 a § Vid ansökan om registrering av grupp-
beteckning ska nomine-
ringsgruppen anmäla ett ombud.*

21 §

23 §

Kyrkostyrelsen beslutar om registrering av grupp-
beteckning för val till kyrkomötet.

Stiftsstyrelsen beslutar om registrering av grupp-
beteckning för val till stiftsfullmäktige och kyrkofullmäktige.

För att gälla vid ett ordinarie val ska ansökan om registrering ha inkommit senast den 15 april valåret. Vid omval som har beslutats enligt 94 § ska ansökan ha inkommit senast den dag som kyrkostyrelsen beslutar.

*Vid ansökan om registrering
av grupp-
beteckning ska nomine-
ringsgruppen också anmäla ett
ombud.*

*23 a § Sedan kyrkostyrelsen har prövat
ansökningar om registrering av
grupp-
beteckning för val till
kyrkomötet, ska stiftsstyrelsen
pröva ansökningar om registre-
ring av grupp-
beteckning för
övriga val i följande ordnings-*

följd:
– *val till stiftsfullmäktige*
– *val till kyrkofullmäktige.*

24 § *Sedan kyrkostyrelsen har prövat ansökningar om registrering av gruppbezeichnung för val till kyrkomötet, ska stiftsstyrelsen pröva ansökningar om registrering av gruppbezeichnung för övriga val i följande ordningsföljd:*

- *val till stiftsfullmäktige*
- *val till kyrkofullmäktige.*

En ansökan om registrering av gruppbezeichnung ska avslås

- *om den kan antas bli förväxlad med en beteckning som redan är registrerad eller som en nomineringsgrupp redan har ansökt om att få registrerad och beteckningarna skulle komma att bli registrerade för samma val eller*
- *om beteckningen med hänsyn till sitt innehåll eller av annan särskild anledning är uppenbart olämplig som gruppbezeichnung.*

Vid prövning enligt föregående stycke ska beaktas vad som sägs om beteckningars innehåll i 25 §.

27 § Innan kyrkostyrelsen respektive stiftsstyrelsen avslår en ansökan om registrering av gruppbezeichnung ska styrelsen ge den berörda gruppen möjlighet att inom viss tid inkomma med ett meddelande om ändring eller komplettering av sin ansökan. Ett sådant meddelande ska vara skriftligt och undertecknat av det ombud som nomineringsgruppen har anmält enligt 21 §.

Inför ett ordinarie val, ska meddelandet ha inkommit senast den 2 maj. Vid omval som har beslutats enligt 94 § ska meddelandet ha inkommit senast den dag som kyrkostyrelsen beslutar.

24 §

En ansökan om registrering av gruppbezeichnung ska avslås *om beteckningen*

- *inte uppfyller kraven i 22 §,*
- *kan antas bli förväxlad med en beteckning som redan är registrerad eller som en nomineringsgrupp redan har ansökt om att få registrerad och beteckningarna skulle komma att bli registrerade för samma val, eller*
- *med hänsyn till sitt innehåll eller av annan särskild anledning är uppenbart olämplig som gruppbezeichnung.*

25 §

Innan kyrkostyrelsen respektive stiftsstyrelsen avslår en ansökan om registrering av gruppbezeichnung ska styrelsen ge den berörda gruppen möjlighet att inom viss tid inkomma med ett meddelande om ändring eller komplettering av sin ansökan. Ett sådant meddelande ska vara skriftligt och undertecknat av det ombud som nomineringsgruppen har anmält.

26 § En gruppbezeichnung som har registrerats enligt 23 § gäller tills vidare.

Gruppbezeichnung upphör dock att gälla och ska tas bort ur registret om

1. nomineringsgruppen begär det,
2. nomineringsgruppen inte har anmält kandidater för två ordinarie val i följd till något val,
3. nomineringsgruppen inte har något ombud, eller
4. det inte ska ske något val till den församling eller det pastorat som gruppbezeichnung anger.

27 § En gruppbezeichnung som har registrerats enligt 26 § gäller tills vidare.

27 a § En ansökan om att ändra en registrerad gruppbezeichnung får göras av nomineringsgruppens ombud. Bestämmelserna i 22–27 §§ ska då tillämpas.

Anmälan av kandidater

28 § Andra än anmälda kandidater för registrerade nomineringsgrupper är inte valbara.

Kandidaterna ska skriftligen förklara att de gett nomineringsgruppen tillstånd att anmäla dem. *Förklaringen ska skickas med anmälan.*

Kandidaterna ska skriftligen förklara att de gett nomineringsgruppen tillstånd att anmäla dem.

Förklaringen ska skickas med anmälan och senast ha inkommit till stiftsstyrelsen den dag en anmälan enligt 29 § tredje stycket eller 30 § andra stycket ska ha inkommit.

En nomineringsgrupp får inte anmäla mer än en lista på kandidater i varje valkrets till respektive val.

28 a § En anmälan av en kandidat ska inte beaktas om nomineringsgruppen inte kan visa att den har fått kandidatens tillstånd till att anmäla den.

RÖSTLÄNGDER OCH RÖSTKORT

37 § Kyrkostyrelsen ska upprätta en röstlängd för varje valdistrikt, upptagande dem som har rösträtt vid valen. Uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 45 dagar före den ordinarie valdagen ska ligga till grund för uppgifterna i röstlängderna.

37 § Kyrkostyrelsen ska upprätta en röstlängd för varje valdistrikt, upptagande dem som har rösträtt vid valen. Uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 30 dagar före den ordinarie valdagen ska ligga till grund för uppgifterna i röstlängderna.

41 § Den som anser sig berörd av felaktig uppgift i röstlängden ska senast tisdagen andra veckan före den ordinarie valdagen skriftligen hos kyrkostyrelsen begära att uppgiften rättas. Detta gäller också den som anser sig vara felaktigt utelämnad ur röstlängden.

Det som har hänt senare än 45 dagar före den ordinarie valdagen får inte ligga till grund för rättelse enligt denna paragraf.

Det som har hänt senare än 30 dagar före den ordinarie valdagen får inte ligga till grund för rättelse enligt denna paragraf.

Frågor om rättelse enligt första stycket prövas av kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen får också på eget initiativ besluta om sådan rättelse av röstlängd som innebär att den som på felaktiga grunder inte har tagits upp i en röstlängd tas upp där.

41 a § När samtliga beslut om rättelser har förts in i en röstlängd, ska den så snart som möjligt sändas till valnämnden för valdistriktet.

Har ett beslut om rättelse inte hunnit föras in i röstlängden innan den sänts till valnämnden får kyrkostyrelsen uppdra åt valnämnden ombesörja att rättelsen förs in.

Har ett beslut om rättelse inte hunnit föras in i röstlängden innan den sänts till valnämnden får kyrkostyrelsen uppdra åt valnämnden att ombesörja att rättelsen förs in.

RÖSTNING

47 § Väljare bör vid röstning i vallokalen ha med sig sitt röstkort. De som inte har detta och som inte är kända för valförrättarna ska legitimera sig eller på annat sätt styrka sin identitet.

För att få rösta *på ett särskilt röstmottagningsställe eller på en expedition för förtidsröstning*, ska väljaren ha ett röstkort. Detta ska lämnas till röstmottagaren.

För att få rösta *i en röstningslokal* ska väljaren ha ett röstkort. Detta ska lämnas till röstmottagaren.

Den som vill brevrösta enligt 54 § ska lämna sitt röstkort tillsammans med valkuverten.

Var och när röstning äger rum

48 §

På valdagen kan väljarna rösta i vallokalen för det valdistrikt där de finns i röstlängden *eller på ett särskilt röstmottagningsställe inom den egna valnämndens ansvarsområde, om ett sådant har anordnats.*

Väljare får före valdagen rösta på särskilda röstmottag-

48 § *Röstning äger rum på röstmottagningsställena.*

För varje valdistrikt ska det finnas en vallokal.

På valdagen *röstar* väljarna i första hand i vallokalen för det valdistrikt där de finns *upptagna* i röstlängden. *De kan också före eller under valdagen rösta i röstningslokaler, när sådana har anordnats. Väljare får även brevrösta enligt bestämmelserna i 54–57 §§.*

Under den period röstning får ske enligt 49 § ska minst en

ningsställen inom den egna valnämndens ansvarsområde, om sådana röstmottagningsställen anordnas, samt på expeditioner för förtidsröstning i hela landet. Minst en sådan expedition ska finnas i varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet enligt den indelning som gäller den 1 januari året efter valåret.

Väljare får brevrösta enligt bestämmelserna i 54–57 §§.

Väljare som röstar före valdagen ska rösta samtidigt i alla de val som de vill delta i.

röstningslokal finnas i varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet enligt den indelning som gäller den 1 januari året efter valåret.

Vid omval ska kyrkostyrelsen bestämma om det i den valkrets som valet gäller ska finnas röstningslokaler enligt fjärde stycket.

Väljare som brevröstar eller röstar i en röstningslokal ska rösta samtidigt i alla de val som de vill delta i.

49 § Väljare får vid ordinarie kyrkoval rösta i en röstningslokal från och med den trettonde dagen före valdagen till och med valdagen.

Vid omval får väljare rösta i en röstningslokal från och med den dag kyrkostyrelsen bestämmer.

Beslut om röstningslokaler

50 § Valnämnden ska besluta vilken lokal som ska vara vallokal för vart och ett valdistrikt. En vallokal kan vara gemensam för två eller flera distrikt.

Valnämnden får bestämma att ett särskilt röstmottagningsställe ska anordnas. Ett sådant ska vara öppet under minst två timmar.

Valnämnden ska efter samråd med kyrkoherden besluta på vilken eller vilka expeditioner i en församling eller ett pastorat som förtidsröstning ska ske.

Beslut om röstmottagningsställen

Valnämnden ska besluta vilken lokal i församlingen eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet som ska vara röstningslokal före och under valdagen.

Valnämnden får besluta att fler röstningslokaler ska anordnas före och under valdagen.

Öppethållande av röstmottagningsställen

51 § En vallokal ska alltid hållas öppen för röstning mellan klockan 18.00 och 20.00. Den ska därutöver även hållas öppen minst fyra timmar mellan klockan 09.00 och 18.00. Den ska hållas stängd under tiden för församlingens huvudgudstjänst. Röstmottagningen avslutas klockan 20.00.

Valnämnden ska besluta vilka öppettider som i övrigt ska gälla för vallokalerna inom dess område.

Stiftsstyrelsen får på begäran av valnämnden i ett enskilt fall besluta att en vallokal ska vara öppen kortare tid än som anges i första stycket andra meningen om den bedömer att väljarna ändå får tillräckligt bra möjligheter att rösta.

Stiftsstyrelsen får på begäran av valnämnden i ett enskilt fall också besluta om undantag från första stycket, tredje meningen.

51 a § En röstningslokal ska alltid hållas öppen för röstning under minst två sammanhängande timmar.

I varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet ska en av de röstningslokaler som har anordnats vara öppen varje vardag och valdagen under den period som anges i 49 §. Denna lokal ska under samma period, utöver vad som anges i första stycket, även hålla öppet minst en dag vardera veckan mellan klockan 17.00 och 20.00.

Valnämnden ska besluta vilka öppettider som i övrigt ska gälla för röstningslokalerna inom dess område.

Röstmottagningen i en röstningslokal under valdagen ska avslutas i sådan tid att valsedlar som ska ingå i den preliminära

sammanräkningen i ett valdistrikt inom den egna valnämndens ansvarsområde kan lämnas i rätt vallokal före klockan 20.00.

Stiftsstyrelsen får på begäran av valnämnden i ett enskilt fall besluta om undantag från första och andra styckena.

Valnämndens samrådsskyldighet

51 b § Innan valnämnden fattar beslut enligt 50–51 a §§ ska samråd ske med kyrkoherden.

Grupp- och kandidatförteckningar samt blanka valsedlar

51 §

I en vallokal ska det finnas grupp- och kandidatförteckningar enligt 31 § för de valkretsar som valdistriktet hör till. Där ska också finnas blanka valsedlar för vart och ett av valen.

Sådana förteckningar och valsedlar ska också finnas på särskilda röstmottagningsställen.

På expeditioner för förtidsröstning ska det vara möjligt för en väljare som begär detta att få ta del av grupp- och kandidatförteckningarna för den valkrets där han eller hon är röstberättigad. Där ska också finnas blanka valsedlar för vart och ett av valen.

52 §

Sådana förteckningar och valsedlar ska också finnas i röstningslokaler.

I en röstningslokal ska det också vara möjligt för väljare att ta del av grupp- och kandidatförteckningarna för den valkrets där väljaren är röstberättigad. Där ska också finnas blanka valsedlar för vart och ett av valen.

Röstning på expedition för förtidsröstning

53 § På minst en expedition för förtidsröstning i varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet ska det vid ordinarie kyrkoval i hela landet vara möjligt att rösta från och med den trettonde dagen före valdagen till och med onsdagen före valdagen.

Det ska vara möjligt att rösta under minst tre timmar varje vardag under denna period samt därutöver minst en dag vardera veckan mellan klockan 17 och 20.

Stiftsstyrelsen får i enskilt fall besluta att inskränka dessa tider.

Brevröstning genom postbefordran

54 § Väljare som vill brevträsta ska för varje slag av val avge sin röst och själv lägga en valsedel i ett valkuvert. Väljaren ska därefter i närvaro av två vittnen lägga de valkuvert som gjorts i ordning i ett ytterkuvert för brevträst och klistra igen detta.

Väljaren ska på ytterkuvertet skriva under en försäkran att kuverten gjorts i ordning på detta sätt. De två vittnena ska där skriftligen intyga att väljaren skrivit under försäkran och att de inte känner till något som gör att innehållet i försäkran inte är riktigt.

Väljaren ska därefter lägga ytterkuvertet och sitt röstkort i ett omslagskuvert som ska skickas till stiftsstyrelsen. Försändelsen ska ha kommit in till *stiftsstyrelsen* senast *onsdagen* i veckan före valdagen.

Väljaren ska därefter lägga ytterkuvertet och sitt röstkort i ett omslagskuvert som ska skickas till stiftsstyrelsen. Försändelsen ska ha kommit in till *stiftsstyrelsen* senast *fredagen* i veckan före valdagen.

Väljare som befinner sig utomlands får skicka sin brevträst till kyrkostyrelsen.

Brevröstning genom bud

55 § Väljare som inte kan komma personligen till *någon röstningslokal* får lämna sin brevträst genom bud.

Den som anlitas som bud ska ha fyllt 18 år.

55 § Väljare som inte kan komma personligen till *något röstningsställe* får lämna sin brevträst genom bud.

56 § Vid brevträstning genom bud ska bestämmelserna i 54 § första och andra styckena tillämpas.

Budet ska lämna ytterkuvertet för brevträst i väljarens vallokal. Brevträsten får också lämnas *på en expedition för förtidsröstning eller på ett särskilt röstningsställe* i den församling som väljaren tillhör eller *inom* det pastorat som församlingen ingår i.

Budet ska lämna ytterkuvertet för brevträst i väljarens vallokal. Brevträsten får också lämnas *i en röstningslokal* i den församling som väljaren tillhör eller *i* det pastorat som församlingen ingår i.

När brevträsten lämnas ska budet anteckna sitt namn, sitt personnummer och sin adress samt skriftligen intyga att väljaren skrivit under försäkran och att han eller hon inte känner till något som gör att innehållet i försäkran inte är riktigt.

NÄRMARE BESTÄMMELSER

89 § Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om

1. registrering av gruppbe-
teckning och registrering av
kandidater,
2. grupp- och kandidatförteckningar,
3. röstlängder och röstkort,
4. valsedlar och olika typer av kuvert,

1. registrering av gruppbe-
teckning *samt anmälan* och registre-
ring av kandidater,

5. tider för röstning <i>i vallokal</i> ,	5. tider för röstning <i>på
röstmottagningsställen</i> ,
6. utrustning och ordning <i>i
röstningslokal</i> ,	6. utrustning och ordning <i>på
röstmottagningsställen</i> ,
7. hur röstning går till <i>i vallokal</i> ,
på <i>expedition för förtidsröstning
och på särskilt röstmottagnings-
ställe</i> ,	7. hur röstning går till <i>på
röstmottagningsställen</i> ,
8. hur brevröstning går till,	
9. dokumentation av valförrättning och röstmottagning,	
10. behandling av inkomna förtidsröster,	
11. förfarandet vid preliminär rösträkning i vallokal,	
12. förfarandet vid slutlig rösträkning och mandatfördelning,	
13. förfarandet när ledamöter och ersättare avgår under mandatperioden, och	
14. förfarandet i övrigt i valadministrativa frågor.	

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2016.

Kyrkomötet
Kyrkorättsutskottets yttrande 2015:2y

Ändringar i kyrkoordningens bestämmelser om direkta val

Till Organisationsutskottet

Kyrkorättsutskottets yttrande över skrivelse 2015:3, avsnitt 3.

I skrivelsen föreslås vissa ändringar av kyrkoordningens bestämmelser om direkta val. Bland annat ändras tidpunkten för när avstämning av uppgifterna i röstlängden ska göras, det införs en uttrycklig bestämmelse om ansökan om ändring av registrerad gruppbezeichnung och möjligheterna till förtidsröstning utökas. Vidare anpassas kyrkoordningens begreppsapparat beträffande lokaler för röstning till vallagens terminologi och kyrkostyrelsen bemyndigas att utfärda närmare bestämmelser om anmälan av kandidater.

I förslaget till kyrkomötesbeslut i fråga om kyrkoordningen bör förtydligas att det är bestämmelser i 38 kap. som ska ändras. Beslutsmeningen bör därför ändras så att den inledningsvis lyder ”Kyrkomötet beslutar i fråga om 38 kap. i kyrkoordningen (SvKB 1999:1)...”.

Vad gäller den föreslagna förändringen av kyrkoordningens begreppsapparat beträffande lokaler för röstning, menar utskottet att sådana byten av begrepp ofta kan leda till att tillämpningen av regelverket försvåras. I detta fall är det dock frågan om en anpassning till vallagens terminologi i kombination med övriga anpassningar till vallagen, vilket istället kan leda till en förenkling av regelverket.

Utöver vad som har anförts ovan har Kyrkorättsutskottet inget att erinra mot de föreslagna ändringarna.

Uppsala den 23 september 2015

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Anders Roos, ordförande

Anna Sundelius, sekreterare

Beslutande: Anders Roos, ordförande, Jerry Adbo, Maria Lagerman, Sten-Arne Burman, Christina Andersson, Björn Andersson, Berit Bornecrantz Dias, Gunvor Torstensson, Boel Johansson, Sven Esplund, Suzanne Fredborg, Gunilla Blom, Conny Tyrberg, Peder Fohlin och Margareta Karlsson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Jenny Thor, Sebastian Clausson, Agnetha Eriksson, Manilla Bergström, Sofia Särduquist, Hans Weichbrodt, Claes-Johan Bonde, Sven Ingvar Holmgren, Christina Blomqvist, Georg Lagerberg, Per-Olof Jacobsson, Ann-Christine From Utterstedt, Mikael Eskilander, Birgitta Sedin och Lars Larsson.

Biskop Åke Bonnier har deltagit i utskottets överläggningar.

Bilaga 3

Ändringar i kyrkoordningens bestämmelser om direkta val m.m.

O 2015:1
Bilaga 3

Förslag till ändringar i kyrkoordningen

Kyrkomötet beslutar i fråga om kyrkoordningen (SvKB 1999:1)

dels att 53 § ska upphöra att gälla,

dels att rubriken närmast före 53 § ska utgå,

dels att rubriken närmast före 51 § ska placeras närmast före 52 § och rubriken närmast före 52 § ska placeras närmast före 53 §,

dels att nuvarande 21 § ska betecknas 23 §, att nuvarande 22 § ska betecknas 21 §, att nuvarande 23 § ska betecknas 26 §, att nuvarande 25 § ska betecknas 22 §, att nuvarande 26 § ska betecknas 27 §, att nuvarande 27 § ska betecknas 25 §, att nuvarande 51 § ska betecknas 52 § och att nuvarande 52 § ska betecknas 53 §,

dels att nya 23, 25, 27 och 52 §§ ska ha följande lydelse,

dels att 24, 28, 37, 41, 41 a, 47, 48, 50, 54, 55, 56 och 89 §§ ska ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 50 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas åtta nya paragrafer, 21 a, 23 a, 27 a, 28 a, 49, 51, 51 a och 51 b §§ av följande lydelse,

dels att det ska införas två nya rubriker närmast före 51 § respektive 51 b § av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

38 kap. Direkta val

*21 a § Vid ansökan om registrering av grupp-
beteckning ska nomine-
ringsgruppen anmäla ett ombud.*

21 §

23 §

Kyrkostyrelsen beslutar om registrering av grupp-
beteckning för val till kyrkomötet.

Stiftsstyrelsen beslutar om registrering av grupp-
beteckning för val till stiftsfullmäktige och kyrkofullmäktige.

För att gälla vid ett ordinarie val ska ansökan om registrering ha inkommit senast den 15 april valåret. Vid omval som har beslutats enligt 94 § ska ansökan ha inkommit senast den dag som kyrkostyrelsen beslutar.

*Vid ansökan om registrering
av grupp-
beteckning ska nomine-
ringsgruppen också anmäla ett
ombud.*

*23 a § Sedan kyrkostyrelsen har prövat
ansökningar om registrering av
grupp-
beteckning för val till
kyrkomötet, ska stiftsstyrelsen
pröva ansökningar om registre-
ring av grupp-
beteckning för*

övriga val i följande ordnings-
följd:

- val till stiftsfullmäktige
- val till kyrkofullmäktige.

24 § Sedan kyrkostyrelsen har prövat ansökningar om registrering av gruppbezeichnung för val till kyrkomötet, ska stiftsstyrelsen pröva ansökningar om registrering av gruppbezeichnung för övriga val i följande ordningsföljd:

- val till stiftsfullmäktige
- val till kyrkofullmäktige.

En ansökan om registrering av gruppbezeichnung ska avslås

- om den kan antas bli förväxlad med en beteckning som redan är registrerad eller som en nomineringsgrupp redan har ansökt om att få registrerad och beteckningarna skulle komma att bli registrerade för samma val eller
- om beteckningen med hänsyn till sitt innehåll eller av annan särskild anledning är uppenbart olämplig som gruppbezeichnung.

Vid prövning enligt föregående stycke ska beaktas vad som sägs om beteckningars innehåll i 25 §.

27 § Innan kyrkostyrelsen respektive stiftsstyrelsen avslår en ansökan om registrering av gruppbezeichnung ska styrelsen ge den berörda gruppen möjlighet att inom viss tid inkomma med ett meddelande om ändring eller komplettering av sin ansökan. Ett sådant meddelande ska vara skriftligt och undertecknat av det ombud som nomineringsgruppen har anmält enligt 21 §.

Inför ett ordinarie val, ska meddelandet ha inkommit senast den 2 maj. Vid omval som har beslutats enligt 94 § ska meddelandet ha inkommit senast den dag som kyrkostyrelsen beslutar.

24 §

En ansökan om registrering av gruppbezeichnung ska avslås om beteckningen

- inte uppfyller kraven i 22 §,
- kan antas bli förväxlad med en beteckning som redan är registrerad eller som en nomineringsgrupp redan har ansökt om att få registrerad och beteckningarna skulle komma att bli registrerade för samma val, eller
- med hänsyn till sitt innehåll eller av annan särskild anledning är uppenbart olämplig som gruppbezeichnung.

25 §

Innan kyrkostyrelsen respektive stiftsstyrelsen avslår en ansökan om registrering av gruppbezeichnung ska styrelsen ge den berörda gruppen möjlighet att inom viss tid inkomma med ett meddelande om ändring eller komplettering av sin ansökan. Ett sådant meddelande ska vara skriftligt och undertecknat av det ombud som nomineringsgruppen har anmält.

26 § En gruppbezeichnung som har registrerats enligt 23 § gäller tills vidare.

Gruppbezeichnung upphör dock att gälla och ska tas bort ur registret om

1. nomineringsgruppen begär det,
2. nomineringsgruppen inte har anmält kandidater för två ordinarie val i följd till något val,
3. nomineringsgruppen inte har något ombud, eller
4. det inte ska ske något val till den församling eller det pastorat som gruppbezeichnung anger.

27 § En gruppbezeichnung som har registrerats enligt 26 § gäller tills vidare.

27 a § En ansökan om att ändra en registrerad gruppbezeichnung får göras av nomineringsgruppens ombud. Bestämmelserna i 22–27 §§ ska då tillämpas.

Anmälan av kandidater

28 § Andra än anmälda kandidater för registrerade nomineringsgrupper är inte valbara.

Kandidaterna ska skriftligen förklara att de gett nomineringsgruppen tillstånd att anmäla dem. *Förklaringen ska skickas med anmälan.*

Kandidaterna ska skriftligen förklara att de gett nomineringsgruppen tillstånd att anmäla dem.

Förklaringen ska skickas med anmälan och senast ha inkommit till stiftsstyrelsen den dag en anmälan enligt 29 § tredje stycket eller 30 § andra stycket ska ha inkommit.

En nomineringsgrupp får inte anmäla mer än en lista på kandidater i varje valkrets till respektive val.

28 a § En anmälan av en kandidat ska inte beaktas om nomineringsgruppen inte kan visa att den har fått kandidatens tillstånd till att anmäla den.

RÖSTLÄNGDER OCH RÖSTKORT

37 § Kyrkostyrelsen ska upprätta en röstlängd för varje valdistrikt, upptagande dem som har rösträtt vid valen. Uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 45 dagar före den ordinarie valdagen ska ligga till grund för uppgifterna i röstlängderna.

37 § Kyrkostyrelsen ska upprätta en röstlängd för varje valdistrikt, upptagande dem som har rösträtt vid valen. Uppgifterna i det register som avses i 56 kap. 1 § 1 30 dagar före den ordinarie valdagen ska ligga till grund för uppgifterna i röstlängderna.

41 § Den som anser sig berörd av felaktig uppgift i röstlängden ska senast tisdagen andra veckan före den ordinarie valdagen skriftligen hos kyrkostyrelsen begära att uppgiften rättas. Detta gäller också den som anser sig vara felaktigt utelämnad ur röstlängden.

Det som har hänt senare än 45 dagar före den ordinarie valdagen får inte ligga till grund för rättelse enligt denna paragraf.

Det som har hänt senare än 30 dagar före den ordinarie valdagen får inte ligga till grund för rättelse enligt denna paragraf.

Frågor om rättelse enligt första stycket prövas av kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen får också på eget initiativ besluta om sådan rättelse av röstlängd som innebär att den som på felaktiga grunder inte har tagits upp i en röstlängd tas upp där.

41 a § När samtliga beslut om rättelser har förts in i en röstlängd, ska den så snart som möjligt sändas till valnämnden för valdistriktet.

Har ett beslut om rättelse inte hunnit föras in i röstlängden innan den sänts till valnämnden får kyrkostyrelsen uppdra åt valnämnden ombesörja att rättelsen förs in.

Har ett beslut om rättelse inte hunnit föras in i röstlängden innan den sänts till valnämnden får kyrkostyrelsen uppdra åt valnämnden att ombesörja att rättelsen förs in.

RÖSTNING

47 § Väljare bör vid röstning i vallokalen ha med sig sitt röstkort. De som inte har detta och som inte är kända för valförrättarna ska legitimera sig eller på annat sätt styrka sin identitet.

För att få rösta *på ett särskilt röstmottagningsställe eller på en expedition för förtidsröstning*, ska väljaren ha ett röstkort. Detta ska lämnas till röstmottagaren.

För att få rösta *i en röstningslokal* ska väljaren ha ett röstkort. Detta ska lämnas till röstmottagaren.

Den som vill brevrösta enligt 54 § ska lämna sitt röstkort tillsammans med valkuverten.

Var och när röstning äger rum

48 §

På valdagen kan väljarna rösta i vallokalen för det valdistrikt där de finns i röstlängden *eller på ett särskilt röstmottagningsställe inom den egna valnämndens ansvarsområde, om ett sådant har anordnats.*

Väljare får före valdagen rösta på särskilda röstmottag-

48 § *Röstning äger rum på röstmottagningsställena.*

För varje valdistrikt ska det finnas en vallokal.

På valdagen *röstas* väljarna i första hand i vallokalen för det valdistrikt där de finns *upptagna* i röstlängden. *De kan också före eller under valdagen rösta i röstningslokaler, när sådana har anordnats. Väljare får även brevrösta enligt bestämmelserna i 54–57 §§.*

Under den period röstning får ske enligt 49 § ska minst en

ningsställen inom den egna valnämndens ansvarsområde, om sådana röstmottagningsställen anordnas, samt på expeditioner för förtidsröstning i hela landet. Minst en sådan expedition ska finnas i varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet enligt den indelning som gäller den 1 januari året efter valåret.

Väljare får brevrösta enligt bestämmelserna i 54–57 §§.

Väljare som röstar före valdagen ska rösta samtidigt i alla de val som de vill delta i.

röstningslokal finnas i varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet enligt den indelning som gäller den 1 januari året efter valåret.

Vid omval ska kyrkostyrelsen bestämma om det i den valkrets som valet gäller ska finnas röstningslokaler enligt fjärde stycket.

Väljare som brevröstar eller röstar i en röstningslokal ska rösta samtidigt i alla de val som de vill delta i.

49 § Väljare får vid ordinarie kyrkoval rösta i en röstningslokal från och med den trettonde dagen före valdagen till och med valdagen.

Vid omval får väljare rösta i en röstningslokal från och med den dag kyrkostyrelsen bestämmer.

Beslut om röstningslokaler

50 § Valnämnden ska besluta vilken lokal som ska vara vallokal för vart och ett valdistrikt. En vallokal kan vara gemensam för två eller flera distrikt.

Valnämnden får bestämma att ett särskilt röstmottagningsställe ska anordnas. Ett sådant ska vara öppet under minst två timmar.

Valnämnden ska efter samråd med kyrkoherden besluta på vilken eller vilka expeditioner i en församling eller ett pastorat som förtidsröstning ska ske.

Beslut om röstmottagningsställen

Valnämnden ska besluta vilken lokal i församlingen eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet som ska vara röstningslokal före och under valdagen.

Valnämnden får besluta att fler röstningslokaler ska anordnas före och under valdagen.

Öppethållande av röstmottagningsställen

51 § En vallokal ska alltid hållas öppen för röstning mellan klockan 18.00 och 20.00. Den ska därutöver även hållas öppen minst fyra timmar mellan klockan 09.00 och 18.00. Den ska hållas stängd under tiden för församlingens huvudgudstjänst. Röstmottagningen avslutas klockan 20.00.

Valnämnden ska besluta vilka öppettider som i övrigt ska gälla för vallokalerna inom dess område.

Stiftsstyrelsen får på begäran av valnämnden i ett enskilt fall besluta att en vallokal ska vara öppen kortare tid än som anges i första stycket andra meningen om den bedömer att väljarna ändå får tillräckligt bra möjligheter att rösta.

Stiftsstyrelsen får på begäran av valnämnden i ett enskilt fall också besluta om undantag från första stycket, tredje meningen.

51 a § En röstningslokal ska alltid hållas öppen för röstning under minst två sammanhängande timmar.

I varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet ska en av de röstningslokaler som har anordnats vara öppen varje vardag och valdagen under den period som anges i 49 §. Denna lokal ska under samma period, utöver vad som anges i första stycket, även hålla öppet minst en dag vardera veckan mellan klockan 17.00 och 20.00.

Valnämnden ska besluta vilka öppettider som i övrigt ska gälla för röstningslokalerna inom dess område.

Röstmottagningen i en röstningslokal under valdagen ska avslutas i sådan tid att valsedlar som ska ingå i den preliminära

sammanräkningen i ett valdistrikt inom den egna valnämndens ansvarsområde kan lämnas i rätt vallokal före klockan 20.00.

Stiftsstyrelsen får på begäran av valnämnden i ett enskilt fall besluta om undantag från första och andra styckena.

Valnämndens samrådsskyldighet

51 b § Innan valnämnden fattar beslut enligt 50–51 a §§ ska samråd ske med kyrkoherden.

Grupp- och kandidatförteckningar samt blanka valsedlar

51 §

I en vallokal ska det finnas grupp- och kandidatförteckningar enligt 31 § för de valkretsar som valdistriktet hör till. Där ska också finnas blanka valsedlar för vart och ett av valen.

Sådana förteckningar och valsedlar ska också finnas på särskilda röstmottagningsställen.

På expeditioner för förtidsröstning ska det vara möjligt för en väljare som begär detta att få ta del av grupp- och kandidatförteckningarna för den valkrets där han eller hon är röstberättigad. Där ska också finnas blanka valsedlar för vart och ett av valen.

52 §

Sådana förteckningar och valsedlar ska också finnas i röstningslokaler.

I en röstningslokal ska det också vara möjligt för väljare att ta del av grupp- och kandidatförteckningarna för den valkrets där väljaren är röstberättigad. Där ska också finnas blanka valsedlar för vart och ett av valen.

Röstning på expedition för förtidsröstning

53 § På minst en expedition för förtidsröstning i varje församling eller, om församlingen ingår i ett pastorat, i pastoratet ska det vid ordinarie kyrkoval i hela landet vara möjligt att rösta från och med den trettonde dagen före valdagen till och med onsdagen före valdagen.

Det ska vara möjligt att rösta under minst tre timmar varje vardag under denna period samt därutöver minst en dag vardera veckan mellan klockan 17 och 20.

Stiftsstyrelsen får i enskilt fall besluta att inskränka dessa tider.

Brevröstning genom postbefordran

54 § Väljare som vill brevrösta ska för varje slag av val avge sin röst och själv lägga en valsedel i ett valkuvert. Väljaren ska därefter i närvaro av två vittnen lägga de valkuvert som gjorts i ordning i ett ytterkuvert för brevröst och klistra igen detta.

Väljaren ska på ytterkuvertet skriva under en försäkran att kuverten gjorts i ordning på detta sätt. De två vittnena ska där skriftligen intyga att väljaren skrivit under försäkran och att de inte känner till något som gör att innehållet i försäkran inte är riktigt.

Väljaren ska därefter lägga ytterkuvertet och sitt röstkort i ett omslagskuvert som ska skickas till stiftsstyrelsen. Försändelsen ska ha kommit in till *stiftsstyrelsen* senast *onsdagen* i veckan före valdagen.

Väljaren ska därefter lägga ytterkuvertet och sitt röstkort i ett omslagskuvert som ska skickas till stiftsstyrelsen. Försändelsen ska ha kommit in till *stiftsstyrelsen* senast *fredagen* i veckan före valdagen.

Väljare som befinner sig utomlands får skicka sin brevröst till kyrkostyrelsen.

Brevröstning genom bud

55 § Väljare som inte kan komma personligen till *någon röstningslokal* får lämna sin brevröst genom bud.

Den som anlitas som bud ska ha fyllt 18 år.

55 § Väljare som inte kan komma personligen till *något röstmottagningsställe* får lämna sin brevröst genom bud.

56 § Vid brevröstning genom bud ska bestämmelserna i 54 § första och andra styckena tillämpas.

Budet ska lämna ytterkuvertet för brevröst i väljarens vallokal. Brevrösten får också lämnas *på en expedition för förtidsröstning eller på ett särskilt röstmottagningsställe* i den församling som väljaren tillhör eller *inom* det pastorat som församlingen ingår i.

Budet ska lämna ytterkuvertet för brevröst i väljarens vallokal. Brevrösten får också lämnas *i en röstningslokal* i den församling som väljaren tillhör eller *i* det pastorat som församlingen ingår i.

När brevrösten lämnas ska budet anteckna sitt namn, sitt personnummer och sin adress samt skriftligen intyga att väljaren skrivit under försäkran och att han eller hon inte känner till något som gör att innehållet i försäkran inte är riktigt.

NÄRMARE BESTÄMMELSER

89 § Kyrkostyrelsen får utfärda närmare bestämmelser om

1. registrering av grupp- och kandidater, registrering av kandidater,
2. grupp- och kandidatförteckningar,
3. röstlängder och röstkort,
4. valsedlar och olika typer av kuvert,

1. registrering av grupp- och kandidater, registrering *samt anmälan* och registrering av kandidater,

5. tider för röstning <i>i vallokal</i> ,	5. tider för röstning <i>på
röstmottagningsställen</i> ,
6. utrustning och ordning <i>i
röstningslokal</i> ,	6. utrustning och ordning <i>på
röstmottagningsställen</i> ,
7. hur röstning går till <i>i vallokal</i> ,
på <i>expedition för förtidsröstning
och på särskilt röstmottagnings-
ställe</i> ,	7. hur röstning går till <i>på
röstmottagningsställen</i> ,
8. hur brevröstning går till,	
9. dokumentation av valförrättning och röstmottagning,	
10. behandling av inkomna förtidsröster,	
11. förfarandet vid preliminär rösträkning i vallokal,	
12. förfarandet vid slutlig rösträkning och mandatfördelning,	
13. förfarandet när ledamöter och ersättare avgår under mandatperioden, och	
14. förfarandet i övrigt i valadministrativa frågor.	

Detta beslut träder i kraft den 1 januari 2016.